

EHEC –ohje sairastuneelle

EHEC-bakteerin aiheuttama suolistotulehdus luokitellaan yleisvaaralliseksi tartuntataudiksi. Taudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätyt lääkkeet ovat maksuttomia. Kotimaiset EHEC tapaukset haastatellaan tartunnanlähteen selvittämiseksi.

Miten EHEC tarttuu?

EHEC on lyhenne bakteerin nimestä enterohemorraginen Escherichia coli. EHEC tarttuu suun kautta bakteerilla saastuneista elintarvikkeista (kuten kypsentämätön jauheliha, pesemättömät vihannekset, pastöroimaton maito) ja juoma- tai uimavedestä. Tartunnan voi saada myös koskemalla eläintä, jolla esiintyy EHEC-bakteeria tai käsien välityksellä toiselta henkilöltä.

Oireet

Taudin itämisaika on 1–14 vuorokautta (keskimäärin 3-4 vuorokautta). Oireina ovat oksentelu, vatsakrampit ja kuumeeton ripuli, joka voi muuttua veriseksi. Ripuli kestää tavallisesti 4-10 vuorokautta.

Taudin vakava muoto, hemolyttis-ureeminen oireyhtymä (HUS), kehittyy noin 5-10 %:lle ja voi johtaa munuaisten vajaatoimintaan. Oireettomia infektioita esiintyy erityisesti aikuisilla. Akuutin EHEC-infektion ulostekantajuus häviää yleensä aikuisilla viikon kuluessa, ja kolmen viikon kuluttua noin 90 prosentilla potilaista testi on negatiivinen. Etenkin lapsilla kantajuusjakso voi kuitenkin olla paljon pidempi.

Taudin toteaminen ja hoito

EHEC-bakteeri todetaan ulostenäytteestä (F-BaktNhO). EHEC-infektioon ei yleisesti suositella antibioottihoitoa. Hemolyttis-ureemista oireyhtymää sairastavat henkilöt hoidetaan sairaalassa.

Tartunnan leviämisen ehkäisy

1. Pese kädet vedellä ja nestesaippualla, erityisesti WC-käynnin käynnin ja vaipan vaihdon jälkeen sekä ennen ruokailua. Kuivaa kädet omaan pyyhkeeseen tai kertakäyttöpyyhkeeseen. Jos käsienpesu ei ole mahdollista, käytä alkoholikäsihuuhdetta.
2. Jos samassa taloudessa asuvilla on useita WC-tiloja käytössään, oireisten suositellaan käyttävän vain yhtä. Pakkaa sairastuneen vaippaikäisen vaipat erilliseen muovipussiin ennen jäteastiaan viemistä hyvä käsihygienian huomioiden.
3. Älä laita ruokaa muille. Pese kotona astiat, WC-tilat ja pyykki normaalisti. Ulosteen tahrima pyykki pestään vähintään 60 asteessa.

Toimenpiteet sairastuneelle ja lähikontakteille

1. Vatsatautioreista lasta ei saa viedä päivähoidon (varhaiskasvatukseen). EHEC-infektioon sairastunut lapsi voi palata päivähoidon, kun taudin parantuminen on varmistettu seurantanäytteillä. Hyvinvointialueen tartuntatautiyksikkö ohjeistaa seurantanäytteistä.
2. Alle kouluikäistä EHEC-infektioon sairastunutta lasta ei saa viedä uimahalliin tai kylpylään oireiden aikana tai kuukauteen niiden loppumisesta.
3. Mikäli sairastunut on riskityössä (kuten elintarviketyö, ikääntyneiden ja vastasyntyneiden hoitotyö), hyvinvointialueen tartuntatautiyksikkö ohjeistaa seurantanäytteistä ja työhön paluusta tai työtehtävän uudelleenjärjestelystä.
4. Yleisesti vatsatautioreisen suositellaan olevan pois koulusta tai työstä (kun ei ole riskityössä), kunnes oireiden päättymisestä on kulunut 48 tuntia. Seurantanäytteitä ei tarvita.
5. Sairastuneen lähikontakteilta otetaan ulostenäyte, jos heillä on EHEC-infektioon sopivia oireita. Riskinarvion mukaan oireettomatkin lähikontaktit voidaan tutkia.

Lisätietoa [www.thl.fi https://thl.fi/aiheet/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/ehec](https://thl.fi/aiheet/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/ehec)